

«Норуот
күүһэ —
көмүөл
күүһэ!»

ЭНГСИЭЛИИ

2013 сыл
Муус устар
24 күнэ
Сэрэдэ № 58-59
(10831)

1935 сыл алтынны 5
күнүгэр төрүттэммитэ

Нам улуухун хаһыата

1996, 2005, 2009 сылларга
«Сыл бастын хаһыата»

БЭҕЭНЭЭ... БҮГҮН... САРСЫН...

Улуус баһылыгын
мунһабыттан
бэлиэтээһиннэр

Баһаарынай сулуоспа начальнигын солбуйааччы О.П. Винокуров иһитиннэригинэн муус устар 20 к. Нам с. чааһынай баанньык умайбыт, көндөйө быһааммыт.

ОГПН ыраах нэһиликтэри былаан быһыытынан бэрэбиэркэлиир. Халаан уутун кэмигэр дьон быстах кэмгэ олоһор сирдэрэ бэрэбиэркэлэнэллэр. Муус устар 17 к. Мэнгэ-Хаңалас Бэдьимэ нэһилиэгэр 2 этээстээх оскуола барыта умайбыт. Бу сылга Саха сиригэр 3 оскуола умайан улахан хонтуруолга турабыт.

Роспотребнадзор иһитиннэригинэн Аппааныга биер оҕону ыт ытырбыт, 5 пневмония, 2 ветрянка бэлиэтэммит. Искраба, Салбаһа, Никольскайга, Фрунзеба, Көбөкөнгө үүт тутар пууннар бэрэбиэркэлэнэн приемкаламмыттар. Таастаахха үүт тутар пуун барыллаан приемкаламмыт. Оҕо сайынгы стационарнай лаапырдара икки ый иннинэ үптэрэ быһаарыллыахтаах. Онон бу бопһуруоһу түргэтэтэргэ Л.И. Ильина эттэ.

1 Хомустаах-Нам суолугар массыналар скоростарын уһулан бэлиэтиир видеорегистратордар туруоруллубуттар. Улуус дьаһалтата почтаны кытта дуоҕабар түһэрсит, ол быһыытынан скоростарын үрдэппит суоппардарга почта нөҕүө ыстараап квитанциялара кэлиэхтэрэ.

Бээтинсэбэ «Туймаада» ФАПК үлэһиттэрэ Намга кэлэн биергэ үлэлэһиигэ Сөбүлэһиигэ илии баттаспыттар.

Нам селотун урукку баһылыга П.М. Попов «Дьулуур» олоһор дьэи фондатын директорунан аһааммыт. Быһылгы сылга олоһор дьэиэни тутууга 20 мөл. солк. көрүллүбүт.

Нам селотун баһылыгын солбуйааччы П.Л. Федоров санитарнай ырааһырдыгы туһунан иһитиннэрдэ. Ол курдук икки ыйдаах месьячкы биллэриллибитин үрдүнэн тэрлэтээр суботунуһука тахсыылара мөлтөх эбит.

Хамаһатта баһылыга И.Н. Максимов муус устар 30 күнүгэр нэһилиэк олохтоохтору Тыа сирин сылынан Дьокуускайга Опера уонна балет театрыгар нэһилиэк күнүн тэрийэн концерт көрдөрүөхтэрэ, быһстапка тэрийиэхтэрэ. Муус устар 26 күнүгэр Хамаһаттаба Е.М. Ларионов «Олох кырдыга» кинигэтин презентацията буолуоҕа.

Планерка түмүгэр улуус баһылыга тэрлэтээр салайааччыларыгар икки ыйдаах санитарнай ырааһырдыгы актыбынайдык кытталларыгар, баһаартан сэрэхтээх буолалларыгар ыһырдара, сородахтаата.

Бэлиэтэнэ В. РЫКУНОВА

Бэйэни салайыныы — инники дьылжабыт

Муус устар 18 күнүгэр Дьокуускай куорат мэра А.С. Николаев салайааччылаах Дьокуускай куорат уокуруктаабы администрациятын делегацията Намга кэлэн улуус дьаһалтатын кытта биергэ үлэлэһиигэ Сөбүлэһиигэ илии баттастылар. Сөбүлэһиигэ илии баттаһыы эбиэт иннинэ дьаһалта дьэитин

этэн туран ыаллыы сытар Нам, Хаңалас, Мэнгэ-Хаңалас улуустара сайдалларыгар улахан болдомтолорун уураллары иһитиннэрдэ. Улуустары кытта элбэх салааҕа биергэ үлэлэһэллэрин, ону тэнгэ тэрлэтээр икки ардыларыгар эмиэ үлэлэһэллэрин, биергэ үлэлэһи биер саамай инникилээх хайысхатынан тыа хаһаайыстыбата буоларын, улуус дьоно куорат ырыынагар киерэн тыа хаһаайыстыбатын бородууксуйатын

ну тупсаран онорууга, тутууну ытыгыга, аралдытар-сынньанар миэстэлэри онорууга элбэх үлэ ытыгылаахтаабын, куорат Октябрьскай уокуругун салайааччытын В.Т. Эверстовы кытта биергэ үлэлэһиигэ Сөбүлэһи түһэрситтэрин, дьон аралдытар-сынньанар площадкаларын онорорго биергэ үлэлэһэр баһалаабын эттэ.

Дьокуускайдаабы куорат Думатын председателэ А.А. Савинов бүгүнгү көрсүһүү муни-

буоларын иһитиннэрдэ. Улуус баһылыгын бастагы солбуйааччы Н.В. Слепцов Сөбүлэһиигэ илии баттаһыы биһиги улууспут сайдыытыгар улахан орууллаах буолуоһун бэлиэтээтэ, олохтоох бэйэни салайыныы күнүнэн муштубут дьону эвэрдэлээтэ.

Хатын Арыы баһылыга Ю.И. Слепцов куоратка биллиилээх государственнай, политической деятель И.Е. Винокуров аатынан скверы олохтууру, И.В. Винокуров аатын сүгэр Сайсаар уокуругар баар уулусса мөлтөх туруктааһынан бу уулуссаны тупсаран онорууну, капиталнай өрөмүөнүн туруоруота. Онтон куораттары кытта бары хайысханан үлэлииргэ бэлэмнэрин, Граф Бизрэгэр Өлүөнэ өрүс биэрэгэр куораттарга анаан туризм сайыннарыы үлэтэ барыабын эттэ.

Салгыы куорат мэрын атыыга-эргизэнгэ, предпринимательствога солбуйааччы П.С. Ефремов, 2 Хомустаах баһылыга А.К. Дмитриев, куорат уокуруктарын начальниктарын аатыттан Гагаринскай уокурук начальнига А.Н. Эверстов, М.К. Аммосов аатынан государственность историятын музейн директора А.В. Кириллин, И.Д. Винокуров-Чабылдан аатынан литературнай музей директора У.Д. Сивцева бэйэлэрин санааларын эттилэр.

Дьокуускай куорат баһылыга Айсен Николаев уонна Нам улуухун баһылыга Альберт Ильин үөрүүлээх быһыыгамайгыга Сөбүлэһиигэ илии баттастылар, бэйэ-бэйэлэригэр бөлөхтэри биердилэр. Куораттан кэлбит делегация Аппааныга И.Е. Винокуров аатынан музейга сырытта, кулуупка норуот маастардарын быһстапкатын көрдө, эбиэттэн киһэ куорат уонна Нам хамаандалара спортивнай күрэхтэһиһилгэр кытыһынар. Тэрээһин кулуупка буолбут концеранын түмүктэннэ.

В. РЫКУНОВА

КУОРАТЫ КЫТТА БИЕРГЭ ҮЛЭЛИЭХПИТ

актовай саалатыгар буолла. Улуус баһылыга А.И. Ильин кирири тылыгар Дьокуускай куорат уонна Нам биергэ үлэлэһэргэ соруммуттара үтүө дьайыылаарын бэлиэтээтэ. Дьокуускай баһылыга А.С. Николаев куорат стратегиятын 2032 сылга диэри сайдыытын программата оҕоһулларын

атыылыахтарын сөбүн иһитиннэрдэ, бүгүнгү көрсүһүү Нам улууһа, Дьокуускай куорат уонна республика сайдыыларыгар төһүү күүһүнэн буолуоһун бэлиэтээтэ.

«Ленскэй нэһилиэк» МТ баһылыга А.Г. Новгородов село-

ципальной тэрлэһиллэр биергэ үлэлэһэллэригэр сүрүн төрөтүнэн буолуоһун, бу көрсүһүү республика бэрэстэбиттэллээх органнарын ассоциацията тэрлэбитэ 10 сылын уонна олохтоох бэйэни салайыныы күнүн көрсө буолбута биер бэлиэ түгэнинэн

Тылтан — дьыалаҕа

Итинник тылларынан бэнидиэнниккэ буолбут планеркаҕа улуус баһылыга Альберт Ильин республика сорох улуустарыгар аймахтарынан, бөлөхтөрүнэн хайдыһан утарыта турусу дьирингэбитин ахтан туран буолаары турар быыбардарга биер өйгө-санааҕа кэлэн, улууспут интэриэһин өрө тутан, бэйэбит кыра-улахан өйдөспөт түгэннэрибитин улаҕа анһан сомоһолоһорбут наадатын бэлиэтээтэ. Бу иннинэ Ил Түмэн депутата Николай Румянцев улуус баһылыгар баччаанна диэри куоратка олохсуйбут, онно үлэлиир биер дойдулаахтарбытын, улуус иһигэр да баар бас-көс дьоннору биергэ түмүктээбэр хом санаатын биллэрибитэ, ону Альберт Иннокентьевич ылынан, сөптөөх сэмэ быһыытынан билиэн мантан салгыы биергэ түмсэрибит дойдуга, республикаҕа үөскээбит балаһыанһаттан ситтэрэн тахсарын, улууспут интэриэһин республика салалтатыгар туруорсарга, улахан тэрлэтээргэ, ведомстволарга биер чопчу туһаайыыга биергэ үлэлэһи хотуулаабын эттэ.

Инньэ тынан улуус баһылыга аны күһүн балаһан ыйыгар буолуохтаах быыбардарга Ил Түмэнгэ икки депутаттанарбыт туһугар, чуолаан Николай Румянцев уонна Алексей Еремеевы бары өйөөн, ону хас биердии нэһилиэк баһылыга, тэрлэтэ салайааччыта дьонноругар-сэргэлэригэр тиердэр үлэни ытталларыгар сородахтаата. Баччаанна диэри улууспуттан Ил Түмэнгэ сис комитеты баһылыы депутатта су-

ҮРҮӨ-ТАРАА СЫПДЬАР ХОРОМНЬУЛААХ

охпут уопсай үлэбэ охсуулааҕа өйдөнөр, туох да диэбит иннигэр, били «ытаабат оҕону эмсэхтээбэттэр» диэбит курдук, улуус интэриэһин араас таһымнарга хотуулаахтык туруорустаахха эр ханлык эмэ үтүө түмүктэрдээх буолуон сөп. Альберт Иннокентьевич оннук депутата суохпут үлэбэ-хамнаска охсуулаабын, анардас баһылык эрэ туруорсара тутатын бэлиэтээтэ.

Баһылык планеркатыгар кыттыһыы ылбыт, билигин «Аэропорты Якутии» ААО ген. директорун сүбэһитинэн үлэлиир Алексей Еремеев бу үөскээбит балаһыанһаҕа бэйэтин көрүүлэрин билиһиннэрдэ, улуус дьонун-сэргэтин сомоһолуурга баһылык А. Ильин санааларын кытта толору сөбүлэһэрин, өйүүрүн биллэрдэ. Төһө даһын демократическай ис хоһоонноох быыбардар ытыгылыбыттарын иннигэр ханлык баһаар дойдуга, хайа баһаар тутула, салалта бары таһымнарыгар былаас тутулун ис өттүттэн билэр, манна үлэли сьлдыбыт уопуттаах, үгүс салайааччылары сирэй билэр, биергэ үлэли сьлдыбыт депутат улуухун интэриэһин туруулаһарыгар бары өттүнэн барыстаах балаһыанһаҕа буоларын бэлиэтээтэ.

Бу күннэргэ Ил Түмэнгэ «Биер ныгыл Россия» политической партия территорияльной испиһиһинэн барыллаан куоластааһын (праймериз) ыы-

тыллар. Иллэрээ күн Хатын Арыы нэһилигэр ытыгылыбыт праймеризка Алексей Еремеев бастаабыта билиннэ. Бүгүн улуус атын нэһиликтэригэр уонна Нам селотугар ытыгыллар праймериз улахан суолталаах буола-

ра өйдөнөр. Оноуоха испиһэккэ кирибит ыбырчиктар улуус дьонун-сэргэтин сомоһолуурга сөптөөх быһаарыныы ылынахтара диэн эрэннээҕи баһаарыллар.

В. КАСЬЯНОВ

АВТОВОКЗАЛЫ ХАЙДАХ ЧӨЛҮГЭР ТҮҺЭРИЭХХЭ?

Ыһыллыы-тобуллуу кэмигэр Намга Ил Түмэн депутата Н.И. Румянцев дьон туһугар кыһаллан, автобус сырыытын тэрийэн бэйэтин үбүгэр туппут автовокзала биер түгэнгэ суох буолла. Хаһыакка Хатырык олохтоохторун улахан кыһалтаттан таһаарыт ыһырыгытын аһан баран, манник санааҕа кэллим.

Автобуһунан айанныыр дьон автовокзалы бэйэлэрэ тутуохтаахтар диэн өйдөбүл төрдүттэн сыһа. Улууска 19 нэһилиэк баар, манна 20-тэн таһа тыһыынча киһи олоһор. Хас нэһилиэк аайы депутаттар бааллар, онон суһаллык мунһахтаан, Намга автостанцияны тутууга «Хас биердии нэһилиэк олохтооһо социальная өттүнэн харысхаллаах буоларыгар диэн» атын араас ыстатыйалартан устан туран, хас биердии киһиэхэ 8 ыйга 240 солк., ол эбэтэр биер ыйга 30 солк. көрөн бу үбү Намга анал счотка ытыгыахтаахтар. Нуорма быһыытынан күнгэ 400 киһи автобус өнгөтүнэн кэлэр-барар буоллаһына, 25 миэстэлээх автостанция тутулуохтаах. Онно күүтэр саала 60 кв.м, манна эбии хостору эбэн уопсайа 150 кв.м.

Билигин республика киин улуустарыгар производственной объектары тутуу 1 кв. м сыаната 37 тыһыынча солк. буоллаһына, Намга автостанцияны 4 ый иһигэр 1 кв. м 32 тыһ. солк. сыаналаах тутуохха сөп. Онон эһилги ооньууларынан сибээстээн, дьон айанныырыгар сахалыы колориттаах дьэиэни ис-тас көрүүнү пед. колледжка, тех. усулуобуйатын о.да. көнүллэрин улуус дьаһалтатын тутууга директориятыгар сакаасчыт быһыытынан сүктэрдэххэ хайдах буолуоҕай?

Биер бэйэм аныгы технологиянан уокка умайбат, ууга тимирбэт, кутуйах дьөлө сүүрбэт, сылаһы тутар полистиролбетон блоктары 5 % сыанатын түһэрэн бырайыакка кирирдэһинэ биергэ бэлэммин. Бырайыагы уһаппакка ыам ыйын саһагыгар оноро охсон, аны күһүн быыбардарга сана автостанция дьэитин норуокка бөлөхтиир олус бэрт буолуо этэ.

Ким ФЕДОРОВ, «Якутпроект и К» тэрлэтэ директора, Нам с. олохтооҕо

**Тэрилтэ –
салайааччытынан**

Нам улууһун социальнай харалта уонна үлэ управлениетын былырынньыттан Н.Г. Парников салайан таһаарылаахтык үлэһии олоһор. Николай Григорьевич Уөдэйтэн төрүттээх, 2003 с. СГУ-ну бүтэрбитэ. Намыт улууһун биир эдэр кэскиллээх салайааччытынан буолар. Киниттэн управление үлэтин, кыамматтарга туох көмө оҥоһулларын ыйыталаастым.

Интервью

– Николай Григорьевич, социальный контракт туһунан иһитинэр эрэ.

– «Кыаммат уонна элбэх оҕолоох ыаллары государственнай социальнай өйбүл туһунан» диэн социальнай көмө көрүнгэ уларыйан олоххо кириэн иһэр. Нэһилиэнньэбэ көмө биэриитин принципэ уларыйан иһэр, биэрбит эрэ диэн буолбакка, икки өттүттэн көмөлөөх буолуохтаах. Ол курдук киһи бэйэтэ государственство тугу эрэ биэриэхтээх. Билигиттэн көмө ылар киһи ыарахан ситуацияны туюраары көмө көрдүүр: пособие, ветераннарга, инбэлииттэргэ көмө, олох ыарахан түгэнигэр түбэспит дьон о.д.а.

Социальный контракт диэн элбэх көрүнгээх саҥа хамсааһын олоххо кирибитэ. Нам улуугу 2 көрүнгэ туһаныллар. Бастакытынан, үлэлиир кыахтаах, саастаах эрээри үлэтэ суох дьону үлэлээх онорорго, бэйэлэрин кыахтарын туһаналларыгар көмөлөһүү. Социальный контракт өрүгүнэн кыаммат ыаллар бастайааннай дохуоттан ах буолалларыгар, бэйэлэрин олохторун хааччыналларыгар, үөрэнэн, идэлэнэн үлэ булалларыгар, подсобнай хаһаайыстыбаларын хангатыналларыгар көмөлөһүү буолар. Холобур, сөнүһүлэрин элбэтиэн баҕарар дьону үлүлүүбүт, техника ыалларыгар көмөлөһөбүт. Бу көмөнөн туһанар дьон ИП буола илик буолуохтаахтар, дьарыктаах буолуу кииниттэн субсидиянан туһамматах буолуохтаах, мань таһынан бастакы группалаах инбэлиит буолуу суохтаах. Дьахталлар 50, эр дьон 55 саастарыгар диэри бу көмөнөн туһаналлар. Социальный контракт иккис көрүнгүнэн элбэх оҕолоох ыалга көмө буолар. 2013 сылтан элбэх оҕолоох ыалга оҕо төрөөтүбүнэ социальный контракт нөҕүө оҕо, ыалга көмө онорохпутун сөп. Бу көмө киэн хайысхалаах: подсобнай хаһаайыстыбаны

хангаты, предпринимателлэр, төрөппүттэр идэ ыалларыгар, дохуот киллэрэллэригэр, дьэ өрөмүөнүгэр о.д.а. Бу программа быһылгыттан үлэлээтэ, 2013 с. үһүс, онтон элбэх оҕоломмут буоллабына, кыаммат буоллабына көмө оҥоһуллар. ЗАГС иһитиннэрбитинэн быһыл элбэх оҕолоох ыалга 30-тан тахса оҕо төрөөтө. Ол гыннан баран, көмө ыларга сайаапканы 4 эрэ ыал биэрэ. Дьон билбэт буолан биһиэхэ кэлэ иликтэр. Бу көмөлөр харчылары кэлэн турар, төһө квота буолуон сөбүн быһааран олоһобут. Социальный контракт атын көрүнгүнэн этэр буоллааха, республикаҕа правительство гра-

Хамафатта ыала куоракка дьэ ылбыттар. Дьэ ылыыга былырынньыттан 56 сайабылыанна кирирдэ, онтон 2-тэ ылла. Республика үрдүнэн 160 мөл. солк. көрүлүннэ. Былырынньытааҕар үс төгүл элбэх ыал дьээнэн хааччылыа диэн эрэнэбит. Олорор усулуобуйаны тупсарыы, дьээнэн хааччыыны программатыгар бастакы учарат хаарбах дьэ-лэргэ олоһор дьон кирирсэллэр. Усулуобуйаларын тупсарыан баҕалаахтар сайабылыанна суруйаллар. Учаракка тураллар. Ол кэннэ жилищнэй-бытовой усулуобуйа актата оҥоһуллар. Салгыы саҥа дьэбэ наадыйарын туһунан баһылык дьаһала

най наймылаһы дьэбэ тутулларыгар үлэлэһиэхпитин наада. Манньк дьэбэ наадыйааччылар элбэхтэринэн бу боппуруоһу күүскэ туруорсар санаалаахпыт.

– Үлэбэр ситуацияҕа түбэспиттэр туһунан туһаналлары?

– Олох ыарахаттарыгар түбэспит кыаммат ыалга уонна соҕотох дьонно аадырыстаммыт материалнай көмө оҥоһуллар. Холобур, дьэбэлэр умайбыт, соҕуруу операциялана барар о.д.а. дьонно көмө оҥоһуллар. Халаан уутуттан эмсэбэлээбиттэргэ манньк көмө көрүллүбэт. Баһаарга эмсэбэлээбиттэргэ прожиточнай минимум (10563 р.) биэс төгүлүн саҕа биридэ оҥоһуллар матери-

тэрилтэлэри, тулааһа оҕолору, ыарахан олохтоох оҕолору өйүүр.

Инбэлииттэргэ аналлаах «Безбарьерная среда» диэн программа үлэлиир. Инбэлииттэр обществоларыгар 500 тыһ. солк. көрүллүбүтэ. Бу харчы обществога улуус көмөтүнэн икки этээстээх дьэбэни (урукку земельнай комитет дьэбэ) ылан биэриигэ туһаныллар.

– Өссө ханнык атын көмөлөр баалларый?

– Үһүс оҕоломмуттарга республикатааҕы материнский капитал – 112 тыһ. солк. көрүлүр. Бу көмө биир көрүнгүнэн буолар. Ханна да үлэлээбэтэх киһи өллөбүнэ көмүүгэ харчы төлөнөр. Тыыл, үлэ ветераннарын туһунан сокуонна уларыйылар киридилэр. Ол курдук тыыл ветераннара быһылгыттан тиистэрин протейһин бэйэлэрин харчыларыгар онорторуохтарын сөп, түөрт сылга биридэ 13 тыһ. солк. кэрингэ компенсация оноробут. Үлэ ветераннарыгар протез онорторууларыгар харчы көрүллүбэт, ол онугар ый айы харчы (ЕДВ – ежемесячная денежная выплата) төлөнөр. Санаторнай-курортнай өнгөнөн туһаныыга тыыл, үлэ ветераннара путевканы кэтэспэккэ республика иһигэр бэйэлэрэ сыһына барыахтарын сөп. Кэлбиттэрин кэннэ компенсация оноробут. Отгон босхо путевканы учаратынан биэрэбит. Тыыл ветераннарыгар дьэбэлэрин өрөмүөнүллэригэр 30 тыһ. солк. анаттарбыт.

– Үлэбэр көрсүлэр туох ыарахаттар баалларый?

– Биир сүрүн кыһалбаһытынан социальнай үлэһипит аһыаҕа буолар. Билинги туругунан 7 эрэ социальнай үлэһит баар, 6 эрэ нэһиликкэ кырдыабаһастары, инбэлииттэри дьэбэлэригэр көрөллөр харайаллар. Кырдыабаһастары көрүүгэ болдомтобутун күүһүрдүөхпүтүн, социальнай үлэһиттэри элбэтиэхпитин наада.

Үлэни чэпчэтэр сыалтан, информация тарҕаныыта күүһүрүрүн инниттэн управлениега эбии телефоннары киллэрдилэр. Онон «Сахателекомна» махталбытын тиэрдибит. Телефоннарыт манньктар: начальник – 41-1-63, оҕо пособиетын отдела – 41-8-40, ветераннар, инбэлииттэр, пенсия отдела – 42-9-47, бухгалтерия – 42-9-46. Билиги управлениебит нэһилиэнньэбэ туһалаах тэрилтэ, киһи бөҕөнү приемнуубут. Кыайтарбат боппуруостар баар буоллаһагына телефоннаан ыйыталаһахытын сөп.

Кэспэттэ В. РЫКУНОВА

КЫАММАТ ДЬОНУ ӨЙҮҮБҮТ

на, 10 уонна онтон элбэх оҕолоох ыалга массына биэри курдук көмөлөр бааллар. Билиги штаппыт аһыах, ол иһин нэһиликтэр баһылыктарын кытта сөбүлэһии түһэрсэбит. Биир ирдэбилиэн нэһилик дьаһалтатыттан ходайтаыво көрдүүбүт.

– Кыаммат ыалга гаас киллэриитигэр туох көмө оҥоһулларый?

– Гаастааһынга программа үлэлиир. 2009 сылтан кыаммат дьонно гаас киллэригэ үлэ барар. Быһыл 15 мөл. солк. көрүлүннэ. Бу үлэбэ мажордомственнай комиссия бастакы муньаҕа буолбута. Оһуонан оттуан олоһор кыаммат ыаллар дьэбэлэрин газовой котелга көһөрүүгэ үбүлээһини приоритет быһыытынан көрөбүт. Гааска тумнастан дьон өлүүлэрин түбэлтэлэрэ тахсалларын, куттала суох буолар инниттэн оһуонан оттуллар дьэбэлэргэ төһө кыалларынан элбэх газовой котеллары туруора сатыыбыт. Көмө ылааччы субсидиянан туһамматах буолуохтаах. 100 тыһ. солк. диэри харчы көрөбүт. Сметатын, бырайыаһын олохтоох дьаһалтага биэрэллэр, ол кэннэ дьаһалта докумуонун хомуйан биһиэхэ биэрэр. Бу көмө сыалынан Ростехнадзор ирдэбилиэн дьон куттала суох буолуунан хааччыыны буолар. Холобур, Салбанга 30-тан тахса оһуонан оттуллар дьэ баар.

– Элбэх оҕолоох ыаллары дьэбэнэн хааччыыныга туох үлэ ытыгылларый?

– Былырынньыттан 5-тэн элбэх оҕолоох ыаллары дьэбэнэн хааччыыны үлэтэ ытыгыллар. Былырынньыттан республика үрдүнэн бу үлэбэ 50 мөл. солк. көрүллүбүтэ. Нам улуугу икки ыал туһаммыта: 1 Хомустаахха биир ыал 2 этээстээх дьэ тутта сылдыллар,

тахсар. Саҥа дьэ ылааччылар оҕолоро барыта саастарын ситэ илик буолуохтаахтар. Субсидия бэйиллэр кэмгэр саһын ситэ илик оҕо ахсаана, дьэ квадратнай миэтэрэтэ ааһыллар.

– Социальный наймылаһы дьэбэ олоххо төһө кириригэр?

– Маны таһынан «Сэри ветераннарын, байыаннай дьайылар ветераннарын, инбэлииттэри дьэбэнэн хааччыыны» диэн программа баар. Бу программага кирирсээчилэр учаракка 2005 сылтан турбут буолуохтаахтар. 2013 сылга улууска 4 инбэликкэ дьэ ыларга субсидия көрүлүөхтээх. Элбэх тыыл ветерана дьэ боппуруоһун ыйытар. Хомойуох иһин, манньк программа суох. Ол эрээри инбэлииттэргэ «Дом социального найма» диэн государственнай дьэбэни хайа эрэ кэмгэ уларсык биэрэр программа баар. Кыайыы 70 сылынан ветераннар сибэиттэргэ тыыл ветераннарын хайа эрэ чаастарын дьэбэнэн хааччыыныга үлэлэһэ сатыыр. Улууспутугар социаль-

альнай көмө бэйиллэр. Республика таһыгар операцияга барар дьонно прожиточнай минимум үс төгүллээх көмөтө бэйиллэр. Республика иһигэр ыарыһаһы арыаллаан илдэрэ киһиэхэ прожиточнай минимум биир төгүллээх суумата бэйиллэр. Төлөбүрдээх операцияламмыт киһиэхэ сыанатын сороһун толуйабыт. Быраас анаабыт эмин бэйитин харчытынан атыыласпыт буоллаһына прожиточнай минимум үс төгүллээх сууматын толуйабыт. Кыаммат ыалларга бородуукта, танас атыылаһалларыгар прожиточнай минимум 0,5 төгүлэ төлөнөр, оҕо ахсааньтан тутулууга суох. Бу сууманы улаатынарары туруорсабыт даһаны кыалла илик.

– Общественнай тэрилтэлэри төһө өйүүгүтү?

– Общественнай тэрилтэлэргэ болдомто улаатта. Республикага социальнай коммерческой суох тэрилтэлэри өйүүр балаһыанна оһуоллубута. Ол быһыытынан бэйэбит общественной тэрилтэлэрибит актыбынай буоллуннар, үлэбэ кытынныннар диэн араас конкурстарга кытыннарабыт. Коммерческой суох социальнай тэрилтэлэри өйүүргэ 1 мөл. солк. биэрдилэр. Бу харчыны конкурс бэрээдэгинэн тыгыраахтаахпыт. Ветераннар, инбэлииттэр, көрбөттөр, истибэттэр обществолары, чөл олоһу тутуһар, ыччаттар түмсүүлэрин о.д.а. кытта биридэ үлэлэһэбит. Ветераннар, инбэлииттэр социальнай-культурнай реабилитацияларыгар күүскэ үлэлэһэр баҕа санаалаахпыт. Оноуа улуус дьаһалта, депутаттар билигини өйөөн «Харысхал» программага 5 мөл. 100 тыһ. солк. көрүлүннэ. Бу программа элбэх подпрограммалаах: дьэбэ кэргэн политикатын, ветераннары, коммерческой суох

**Сокуону биллээххэ,
тутуһуохха уонна
туһаныахха**

Олунньу 21 күнүгэр Ил Түмөн Государственной муньаһа 40-с пленарнай муньаһар аһам саастаах уонна инбэлиит дьонно сыһыаннаах икки улахан суолталаах сокуон бырайыактара бигэргэннилэр. Бу күн нуруот депутаттара «Саха республикаһыгар аһам саастаах дьону дьэбэ кэргэнгэ ылан көрүү туһунан» итиэннэ «Саха республикатыгар тыыл бэтэрээнэрин уонна үлэ бэтэрээнэрин социальнай өйбүл туһунан» (саҥа редакция) сокуон барылларын өйөөтүлэр.

«Саха Республикаһыгар тыыл бэтэрээнэрин уонна үлэ бэтэрээнэрин социальнай өйбүл туһунан» сокуон саҥа редакциятыгар сүрүннэн тыыл бэтэрээнэригэр уонна үлэ бэтэрээнэригэр тиис протезтааһын өнөтүгүн онорууга уонна санаторнай-курортнай сыһыанланга путевканы бириигэ уларыйылар киридилэр.

ТИИС ПРОТЕЙҺИН ӨНӨТҮГЭР САҢА УЛАРЫЙЫ

Тиис протезтааһын өнөтүгэр кирибит уларыйы туһунан СР үлэ уонна социальнай сайдыы министиритибэтин нэһилиэнньэни социальнай харысхалы тэрийии салаатын салайааччыта Анастасия Прокопьева быһаарар:

ТЫЫЛ УОННА ҮЛЭ ВЕТЕРАНАРЫГАР СЫҢЫАНААХ

– Тыыл бэтэрээнэригэр уонна үлэ бэтэрээнэригэр тиис протезтааһын өнөтүгүн туһаныыга уларыйы кирибит сүрүн төрүөтэ – 2006 сылтан ылынныллан үлэлээбит, страховой принципэн социальнай өнөтүгүн оноруу көрүнгэ табыгаһа суоҕа буолла.

Холобур, ыраах нэһиликтэргэ олоһор тыыл уонна үлэ бэтэрээннэрэ, улуус кииниттэн, тиийи эмтигар поликлиника баар сириттэн ыраах олоһоллорунан эбэтэр улуус киинигэр стоматолог-быраастар кэлэн барар кэмнэрин билбөккэ хаалалларынан сибээстэн, тиис протезтааһын өнөтүгүн отой да туһамат түгээнэрэ үгүс буолар. Бу төрүөтүнэн 2012 сылга бу социальнай өнөтүгүн тыыл уонна үлэ бэтэрээнэрин 70,8%-на аккаастанан турар. Ол эбэтэр ааһыт сылга бу өнөтүн тыыл бэтэрээнэрин уопсай ахсааньтан 2 эрэ бырыһыана туһаммыт. Оттон үлэ бэтэрээнэригэр, уопсайа 28888 киһиттэн, өнөтү 2776 эрэ киһи туһаммыт.

– Бу сокуон ылынныллан инниттэ, тыыл уонна үлэ бэтэрээннэрэ тиис протейһин өнөтүгүн ханна ылар кыахтаах этилэр?

– 2012 сыллаахха бу өнө Дьоккуускай куорат икки балыһаһыгар (куораттаағы стоматологическай поликлиникаҕа уонна республикатаағы 3 №-дээх балыһаһа) итиэннэ 9 улуус киинигэр (Горнай,

Кэбээйи, Ленскэй, Ньурба, Өлүкүмэ, Уус-Алдан, Ханалас, Мириинэй, Нерюнги оройуоннарыгар) оһуоллар.

– Саҥа сокуонна туох чопчу уларыыны кирирдэ?

– Бу сыл муус устар бастакы күнүттэн үлэ бэтэрээнэригэр, тиис протейһин оноруу диэн ааттанар социальнай өнөтүгэ аһаммыт суума ыйдаағы харчынан төлөбүр (ЕДВ) састаабыгар кирирсээбэ. Онон үлэ бэтэрээнэрин ыйдаағы харчынан төлөбүрдэрин кээмэйэ 750 солкуобайга тэннэһиэбэ.

Оттон тыыл бэтэрээннэрэ тиис протейһин өнөтүгэр ордук наадыйар категория буоларын болдомтоҕо ылан туран, бу өнө төлөбүрэ компенсация быһыытынан олохтоһор буолуоҕа. Компенсация кээмэйэ быһа холоон 12 тыһыынча солкуобай кэрингэ буолуоҕа, бүтэһиктээх кээмэйи бырабытыалыстыба олохтоуоҕа.

Онон мантан ыла тыыл бэтэрээннэрэ тиис протейһин бэйэлэригэр сөптөөх кэмгэ, олоһор сирдэригэр чугас баар стоматологическай клиникага эбэтэр кабинетка тиийэн онотторор кыахтаналлар. Ол кэннэ кирилэр олоһор сирдэринэн социальнай харалта управлениетыгар, тиис протейһин онотторбуттарын туһунан туһулуур докумуоннаах тиийэн, төлөбүрүн ылар кыахтанар. Даһатан этээххэ, тыыл бэтэ-

рээнэригэр ыйдаағы харчынан төлөбүр кээмэйэ 1212 солкуобайга тэннэһэр.

САНАТОРНАЙ-КУРОРТНАЙ СЫҢЫАНААХ: БЭТЭРЭЭН ТАЛАН БЫЛАР КЫАХТАНА

Үөһэ ыйылыбыт сокуонна кирибит өссө биир уларыйы тыыл уонна үлэ бэтэрээнэрин санаторнай-курортнай сыһыанланган хааччыыныга сыһыаннаах. Бу уларыйы туһунан СР үлэ уонна социальнай сайдыы министиритибэтин инбэлииттэр дьыалаларыгар салаа салайааччыта Ирина Слепцова быһаарар:

– Күн бүгүнгэ диэри тыыл уонна үлэ бэтэрээннэрэ куонкурука кыттыбыт уонна онно кыайыт эрэ санаторийдарга сыһыаннар кыахтаахтар этэ. Ол эбэтэр бэтэрээн санаторийы талан ылан барар кыаҕа суох. Итини сэргэ, ити ааттаммыт куонкуруу тэрийэн ытыгы үлэтэ уһунуттан путевкалары түгэтиги бытаарар, маньаха эбии учарат бэтэрээннэ табыгаһа суох кэмгэ тиийэн кэлиэн эмиз сөп этэ.

Бэлиэтээн этэр буоллааха, тыыл уонна үлэ бэтэрээнэригэр Саха республикатын территориятыгар санаторнай-курортнай сыһыанланган хааччыыны икки хайысхалаах.

Бастатан туран, уруккуттан

баар хайысха – тыыл уонна 60-тан үөһэ саастаах үлэлээбэт үлэ бэтэрээннэрэ олоһор сирдэринэн социальнай харалта управлениеларыгар учаракка туран, тыыл бэтэрээннэрэ – икки сылга биридэ, үлэ бэтэрээннэрэ – үс сылга биридэ чэпчэтиллээх путевканын туһанар кыахтаахтар.

Иккис хайысха бу саҥа сокуонна кириэн биридэ. Мантан ыла тыыл уонна 60-тан үөһэ саастаах үлэлээбэт үлэ бэтэрээннэрэ СР территориятыгар баар санаторийдарга путевканы атыылаһан ылан туһаммыт түгээнэригэр, эмиз олоһор сирдэринэн социальнай харалта управлениеларыгар тиийэн, тыыл бэтэрээннэрэ – икки сылга биридэ, үлэ бэтэрээннэрэ – үс сылга биридэ путевка төлөбүрүн 80%-ын төлөттөрөр бырааптаньналар.

Бэлиэтээн эттээххэ, күн бүгүн республикага 8 санаторнай-курортнай тэрилтэ үлэлиир, онтон үһэ – Дьоккуускай куоракка баар: «Чэбдик», «Абырал», «Якутскукурорт», атыттар Нерюнги куоракка («Горизонт»), Мириинэй оройуонугар, Сунтаар улуугугар («Кэмпэндэйи»), Ленскэй оройуонугар («Кедр»), Мэнэ-Ханалас улуугугар («Абалаах»).

Ньургуйаана ХАИТАСОВА, СР үлэ уонна социальнай сайдыы министиритибэтин пресс-сулдуспата

Кэрэ айгэтигэр

Хомус – дьингээх норуот инструменэ. Ол эрэри саха омугар хомус инструмент эрэ быһыытынан чугас буолбатах, кини биһиги олохтутугар оруола сүжкэн, быыстала суох күүс-күдэх төрүөтэ, үчүгэй көстүү билгэтэ, дууһа уйадыһытын, уоскуйутун тирэбэ.

Муус устар 20 күнүгэр ССРС културатын туйгуна, Нам улуунун, Бартыһаан нэһилиэтин Ытык киһитэ Дмитрий Иванович Кривошапкин көбүлээһининэн тэриллибит, норуот хомус дуораныгар уйдаран түмсэр, Гиннесс рекордун олохтуур историческай түгэнин Бартыһааннаағы «Хомус» култура киинин кууппалын анныгар кэрэхсээн көрөр чиескэ тигистибит. Тэрэһин сүрүн сыалынан чөл олоҕу пропагандалаһын, саха норуотун хомуһунан оонньууга угууу, кэрэхсэтии буолар.

1979 сылтан Бартыһаан нэһилиэгэр хомусчуттар ансаамбыллара тэриллэн күн бүгүнүгэр диэри үгүс ситиһилээхтик айа-тута

хайдьыт Д.И. Кривошапкин анал аатынан хомуска оонньуур оҕолорго анаммыт улуустаағы «Хомус ийиитэ» күрэх төрүттэнэн үгэс буолан сылын аайы бытыллар. Быйылгы күрэххэ ансаамбыллар икки арды-

гууна Неустроева (9 кыл, Бартыһаан), 2 миэстэни Наина Петрова (4 кыл, Нам), 3 миэстэни Алена Кривошапкина (10 кыл, Бартыһаан) ыллылар. Бартыһаан оскуолатын 10 кылааһын үөрэнээччитэ

ев, Аан дойдутаағы «Хомус» киинин директора Н.С. Шишигин, Өксөкүлээх Өлөксөй аатынан норуоттар доҕордоһууларын дьийтин фольклорга сикэтэрин салайааччыта, Саха республикатын үтүөлээх

**ХОМУС БИҤИКТЭЭХ
БАРТЫҺААННА ГИННЕСС
РЕКОРДА**

сылдьаллар. 1993 с. ансаамбыл «народнай» ааты сүкпүтэ. Салайааччы Дмитрий Иванович Кривошапкин сыралаах үлэтин түмүгэр, үгүс элбэх хомусчут импровизатор үрдүк ааты сүкпүтүтэрэ. Үөрөспит-такайыт оҕолоруттан сорохторо билигин туспа ансаамбыл тэрийээн, саха културатын, төрүт үгэһин кэлэр кэнчээри ыччакка үөрэтэн, кэрэ айгэбэ уһуйаллар.

ССРС културатын туйгуна, Нам улуунун, Бартыһаан нэһилиэтин Ытык киһитэ, норуот ырыаһыта, олонхоһут, тойуксут, алгысчыт, оһуо-

ларынаағы кирисии түмүгүнэн 3 миэстэни Л.Д. Соловьева салайааччылаах «Үнүгэстэр» Намнаағы саха-французскай лицей фольклорнай ансаамбыла ылла, 2 миэстэбэ Л.К. Иванова салайааччылаах «Дьырылыатта» ансаамбыл таҕыста, 1 миэстэни Г.М. Соловьева салайааччылаах «Үрүйэчээн» ансаамбыл ылын ылла. Үөрүү өрөгөйүн тутан, Гран-При үрдүк аатын сүгэр чиескэ тигистэ «Күөрөгэй» фольклорнай ансаамбыл, салайааччы В.Н. Гаврильева. Бириддиһэн хомусчуттар куоталаһыларын түмүгүнэн 3 миэстэни Ньур-

Ньургустаана Гаврильева хомус түһүлгэтигэр тэннээхтэрин булбакка Гран-При хаһаайкатынан буолла. Ону таһынан Аина Новгородова (9 кыл, Бартыһаан), «Дьүрүскэн хомусчут» Санаайа Дмитриева (5 кыл, Бартыһаан) «Кэскиллээх хоһоонноох», Вася Дьяконов (Нам) «Хомоҕой хоһоонноох», Василина Москвитина (Бартыһаан) «Тэтимнээх хомусчут» диэн номинацияларга тигистилэр. Кыттааччылар сыаналаах бириддиһинэн наҕараадаланнылар. Өрөгөйдөөх күнү төрүттээчи Дмитрий Иванович бэйэтин анал бирийдин – саха хомуһун – кыайыылаахха утары уунна.

Кэрэ - бэлиэ күнгэ чугастан-ыраахтан сылдьар ыалдьыттар кыттар баҕаларынан салайтаран кэллилэр. Ол курдук Нам улуунун араас муннугуттан, Таатта улууһуттан, Туймаада хочотуттан тийэ ыалдьыттаагылар. Олор истэригэр Нам улуунун баһылыгын 1 солбуйааччы Н.В. Слепцов, филологическай наука доктора, профессор, Аан дойдутаағы «Хомус» киинин президенэ, академик И.Е. Алексе-

үлэһитэ З.Г. Сысолятина уонна да атыттар.

Хомус түһүлгэтигэр мустубут дьону-сэргэни үтүө-мааны күнүнэн хонкунас тыастаах хомус тыаһынан Георгий Слепцов, Айтал Мырсанов, Алгыс Павлов - импровизатор хомусчуттар, «Көмүлүөк» ветераннар түмсүүлэрэ уонна да атыттар эбэрдэллэтилэр.

Күрэх чааһа түмүктэнэн бука бары саха норуота бирид сомоҕо буолалларын көрдөрөр, Бартыһаан сирэ чахчы «Хомус» иэйилээх буоларын туоһулуур, хомус түһүлгэтин олохтуур, үөрүүлээх түгэнэ буолбута. Бартыһаан нэһилиэтин дьоно-сэргэтэ 40 – ча сыл устата Дмитрий Кривошапкин уһуйан таһаарыт хомусчуттарын көлүөнэтэ бирид мустан, ырыаларын ыспаран, хоһооннорун холбоон, кырачаан хомуу илиилэригэр ылан, бирид тэнгэ тардан Гиннесс рекордун Нам улуунун Бартыһаан нэһилиэгэр 350 киһи буоланнар олохтоотулар.

Дмитрий Иванович кэлэр сылларга 500 киһилээх түһүлгэни түмэн сана рекорд олохтуур баҕа санаалааһын биллэрдэ.

Надежда АНДРЕЕВА

Ааҕааччыга информация

**ИНБЭЛИИТТЭРГЭ
САҢА ҮЛЭ
МИЭСТЭТИН
ТЭРИЙИҢ**

Биһиги дойдубутугар кыаммат араҕаны государство өттүттэн өйүүр араас хабааннаах программалар олоххо киирэллэр. Инбэлииттэргэ пенсия төлөнөр, эмтэнэллэригэр, сынньаналларыгар араас көрүг чэпчэтиилэр, өңөлөр оһулулаллар. Кэнники сылларга «Безбарьерная среда» диэн программанан тэрилтэлэртэн инбэлииттэр сылдьалларыгар усулуобуйа олохтоһуну күүскэ ирдээн эрэллэр. Ол гынан баран сүрүн кыаллыбат бопһуруоһунан инбэлиити үлэнэн хааччыыты буолар.

Бу бопһуруоһу быһаарарга биһиги республикабыт салалтатын өттүттэн араас дьаһаллар тахсаллар. Ол курдук бу сыл санатыттан «О квотировании рабочих мест для граждан, испытывающих трудности в поиске работы в РС (Я)» диэн сокуон ылыллан олоххо киирбитэ. Бу сокуон чэрчитинэн 100 киһиттэн элбэх үлэһиттээх тэрилтэбэ үлэһиттэрин уопсай ахсааныттан 2% инбэлииттэр үлэлиэхтээхтэр. Биһиги улууспутугар бу сокуонга эһиэттиир, ол аата 100-тэн тахса үлэһиттээх 4 эрэ тэрилтэ баар. Ол иһигэр «Намкоммунтеплогэнерго» АО тэрилтэтигэр - 11 үлэ миэстэтэ, Намнаағы киһи балыһаҕа - 9, Намнаағы педагогическай колледжка - 3, 2 №-дээх профессиональнай лицейга - 2 үлэ миэстэтэ тэриллэхтээх. Билигин квотаны толору 2 №-дээх профессиональнай лицей (5 инбэлиит) уонна Намнаағы киһи балыһа (20 инбэлиит) эрэ тутуһан олоролор. Квотаны тутуспат тэрилтэлэр дьыалалара администрациянай комиссияҕа көрүллэн, тэрилтэ эбэтэр салайааччыта эһиэттинэскэ тардыллыахтаах.

Ону таһынан манньк улахан тэрилтэлэр инбэлииттэргэ анаан анал үлэ миэстэтин тэрийиэхтээхтэр. Анал үлэ миэстэтэ диэн чэпчэтиилээх усулуобуйалаах, анал оборудованиелаах буолуохтаах. Ол курдук 101-300 үлэһиттээх тэрилтэ — 1 анал үлэ миэстэтин, 301-500 үлэһиттээх тэрилтэ — 2, 501-1000 үлэһиттээх тэрилтэ — 3, 1000-тан тахса үлэһиттээх тэрилтэ — 4 анал үлэ миэстэтин тэрийэр ирдэннэлэр.

Бу дьаһаллары олоххо киллэриигэ дьарыктаах буолуу киһинэ үлэлэһэр. 2012 сыл түмүгүнэн 12 инбэлиит үлэбэ киирбитэ, 13 инбэлиит араас курстарга үөрөммиттэрэ. 2013 сылга 9 инбэлиит үлэ көрдөөн учуокка турда. Билигин уопсайа учуокка 21 инбэлиит турар. Кинилэртэн 2 киһи кылгас болдьохтоох курстарга дьарыктаах буолуу киһини төлөбүрүнэн үөрэххэ киирдилэр. 1 киһи дуоҕабар быһыытынан 1 ыйдаах үлэбэ киирдэ.

Инбэлииттэри үлэбэ киллэрэр кэккэ уустуктардаах. Бастатан туран, ыарыһыттан көрөн медицинскэй комиссия сөптөөх диэбит эрэ үлэтигэр киириэхтээх. Ол туһунан киһи доруобуйатын «чөлүгэр түһэри» картаһыгар суруллубут буолуохтаах. Нагрускалара үксүн 0,5 эбэтэр 0,75 диэн суруллубут буолар.

Мань таһынан 2013 с. олунньу 5 күнүгэр инбэлииттэри үлэбэ ыларга анал үлэ миэстэтин тэрийи бэрээдэгэ Саха Республикатын Правительствотын уурааһынан биридгэтиллибитэ. Онно олоһуран суопсунас форматтытан тутулууга суох ханнык баҕарар тэрилтэ (чааһынай эмиз) саҕа үлэ миэстэтин тэрийэн баран, онно инбэлиити үлэбэ ылар буоллаһына, тэрилтэбэ бу үлэ миэстэтин тэрийиит ороскуотун сабарыгар субсидия көрүллэр. Субсидия кээмэйэ инбэлиит 1 группалаах буоллаһына – 100 тыһ. солк., 2 группалаах – 80 тыһ. солк., 3 группалаах – 60 тыһ. солк.

Бу субсидиянан туһаныан баҕалаахтары дьарыктаах буолуу киһинигэр ыам ыйын 8 күнүгэр диэри сайаапка түһэрэгитигэр ынырабыт. Сайаапкалар межведомственной хамыһыһа көрүүтүгэр киирэллэр уонна ол түмүгүнэн субсидия тарбанар.

Екатерина ЗАХАРОВА,
дьярыктаах буолуу киһинин инспектора

Арба, мань аахпытын дуо?

Мин син сааһыран эрэр киһибин. Ол устата балачча элбэх биллэр дьоннор ахты кинигэлэрин, мемуардарын аахтаһым буолуо. Республикаҕа салайар үлэбэ сылдьыбыт, биһиги саха норуотун тумус туттар дьоммут кинигэлэрэ олус элбэбэ суох курдук. Суруллубут да буоллахтарына атын идэлээх киһи көмөлөһөн суруллубута тутта биллэр.

Онтон Егор Михайлович Ларионов «Олох кырдыһа» диэн кинигэтэ бэйэтэ суруйарын курдук «бэйэтэ тылыннан, хайдах баарынан, эбиитэ-сабыһа, кизгэтиитэ суох» суруйбут. Онон кинигэ ааҕарга да чэпчэки, чахчы буолбуту араас кырааската суох суруйуута ордук кинигэ ис хоһоонун суолталыыр, тупсарар.

Кинигэ түһүмэхтэрэ

**«ОЛОХ КЫРДЫҢА» –
БУ ОЛОХ ТУҺУНАН КЭПСЭЭН**

этэллэрин курдук оҕо сааһыттан саҕалаан хайдах республикаҕа, Россияскай Федерацияга тийэ убаастанар, билиниллэр салайааччы буолан үлэлээн кэлбитин кэспир. Түһүмэхтэр хас бириддиилэрэ туспа кинигэ да буолуон сөп курдук суруллубут. Ордук биһиэхэ, Хамаҕаттан төрүттээх дьонго, оҕо сааһын өйдөбүллэрэ, билиигэ-көрүүгэ тардыһыы чугастар.

Кинигэбэ киирбит оҕо сааһын доҕотторун үгүстэрин билэр дьоммут. Хас бириддиилэрин тустарынан олус истинник, ытыктабыллаахтык суруллубута киһини долгутар. Егор Михайлович оҕо сааһыттан да чэпчэки олоххо олоҕобото. Чахчы бэйэтин дьулууру-

нан, өйүнэн-санаатынан, киһи, доҕор быһыытынан чийинэйинэн үөһэ былааска тахсыбыт киһи. Ити туһунан кинигэни аахтаһына ордук итэҕэйэҕин уонна сөбүлүүн.

Кинигэ бирид сүрүн суолтата – бу Егор Михайлович олоһун аргыһыгар Степанида Степановна аанаммыта буолар. Хайдахтаах курдук Степанидагытар таптала, убаастабыла олох олоҕдохторун устата сөүрүэбэтин, өссө күүһүрэн иһэрин биһиги, кинилэргэ чугас дьон, чахчы билэбит уонна государствонай деятель кинигэтин кэргэнигэр анааһына бу Степанида Степановнаҕа сүдү махталын, тапталаһын туоһуа буоларыттан астынабыт.

Мин хаһыат ааҕаач-

чылары ынырыам этэ – бу Е.М. Ларионов «Олох кырдыһа» диэн кинигэтин булан ааҕаргытыгар. Кинигэтин киһи бирид тыһынан ааҕар, оннук киһини тардар, умсугутар. Кинигэтэн киһи ылар, туһанара үгүс, олох кэмсиниэххит суоҕа.

Кинигэни аахтаахытына Егор Михайлович хайдах курдук сүдү, улахан киһи буоларын, норуотун туһугар хайдахтаах киирсиилэри аасытын, сороҕор кутталлаах да буоллар. Манньк дьоммутун биһиги диригиник ытыктаахтаахпыт, харыстыахтаахпыт уонна киэн туттуохтаахпыт.

М.Н. ДЬЯКОНОВ,
1 Хомустаах нэһилиэтин бочуоттаах олохтооҕо

2013 сыл – Тыа сирин сыла

Нэһилиэккэ кыһынҕы бөхтөн ыраастаныыга икки ыйдаах санитарнай месчынныг тэрийэр комиссия талылына, председател Н. Кларов иккитэ мунньах бытта. Дьон-сэргэ үксүлэрэ бөхтөрүн ыраастаннылар, балбаағы тийэтэрэ сылдьаллар. Ойбоннор туруктарын Антон Слепцов хонтурооллуур. 34 ыт бешенствоттан укулланна, дьонно ыт тутар быраабылаһы тиэрдиини уонна

**ҮҮТҮ ХАҺАН
ТУТАЛААР?**

паспортизацияны ветучаастак үлэһиттэрэ ытталлар. Уу баһар массыһаҕа эдэр үлэһит А. Бочуров үлэлээн эрэр. Улуустаағы көһө сылдьар «Олонхо ассоциациятын» тэрэһинигэр нэһилиэк дьонно-сэргэтэ көхтөөхтүк кытынна. Тэрилтэлэр салайааччылары, депутаттар инники үлэ тэрэһинигэр сөбүлэн түһэристилэр.

Булгуннахтаахтан быраас Жанна Игнатьева кэлэн доруобуйа харыстабылыгар бэйэтэ онорбут 5 сыллаах программатын тэрилтэ салайааччыларыгар, дьаһалтаҕа, эмп үлэһиттэригэр билиһиннэрдэ, үс сыллаах үлэтин уопутун атастаста.

Модукка буолан аасыт ветераннар күрэхтэһиилэригэр нэһилиэкпит хамаандата тэрэһинэ мөлтөх буолан, бизс хамаандаттан бүтэһик мөстэни ылла.

155 ынах төрөөбүт, үт тутар пуун үлэһитэ суох буолан дьон үүтү туттара иликтэр.

МТС суотабай сибээс хаачыстыбата мөлтөөтө.

Альбина КУЛИЧКИНА, Хатырык

7 июля 2003 г. был принят Федеральный закон № 112-ФЗ «О личном подсобном хозяйстве», который четко устанавливает критерии отнесения к этому хозяйству.

Личное подсобное хозяйство – это форма непредпринимательской деятельности по производству и переработке сельскохозяйственной продукции. Поэтому государственная регистрация личного подсобного хозяйства не требуется, а граждане, которые занимаются таким хозяйством, индивидуальными предпринимателями не являются.

Имущество подсобного хозяйства не обособляется от иного имущества граждан, ведущих такое хозяйство. Для ведения личного подсобного хозяйства используются предоставленный (или приобретенный) для этих целей земельный участок, жилой дом, производственные, бытовые и иные здания, строения и сооружения, в том числе теплицы, а также сельскохозяйственные животные, пчелы и птица; сельскохозяйственная техника, инвентарь, оборудование, транспортные средства и иное имущество, принадлежащее на праве собственности или ином праве гражданам, ведущим личное подсобное хозяйство.

Для ведения личного подсобного хозяйства земельный участок приобретает в собственности или аренду в обычном порядке, установленном земельным и гражданским законодательством. Такие участки предоставляются гражданам, зарегистрированным по месту постоянного проживания в сельских поселениях. Однако при наличии свободных земель участки могут быть предоставлены и гражданам, проживающим в городских поселениях.

Земельные участки для ведения личного и подсобного хозяйства могут быть двух видов – приусадебные и полевые. Разница между ними состоит в том, что приусадебный земельный участок находится в черте поселения, а полевой за чертой поселения. Такое разделение связано только с тем, что не во всех населенных пунктах имеются земли для размещения личных подсобных хозяйств на земельных участках установленного размера, поэтому часть участка располагается вблизи дома, другая часть за чертой села, поселка. Соответственно приуса-

ПОРЯДОК ГОСУДАРСТВЕННОЙ РЕГИСТРАЦИИ ЗЕМЕЛЬНОГО УЧАСТКА ПОД ЛИЧНОЕ ПОДСОБНОЕ ХОЗЯЙСТВО

дебный земельный участок находится на землях, относящихся к категории земель населенных пунктов, а полевой участок на землях сельскохозяйственного назначения. Различается и режим их использования: по Закону, полевой земельный участок используется исключительно для производства сельскохозяйственной продукции (без права на возведение на нем зданий и строений), в то время как приусадебный земельный участок кроме производства сельскохозяйственной продукции используется для возведения жилого дома, производственных, бытовых и иных зданий, строений, сооружений.

У отдельной семьи или отдельного гражданина может быть только приусадебный земельный участок, или только полевой, или и тот и другой.

Право на ведение личного подсобного хозяйства имеют дееспособные граждане, которым земельные участки предоставлены или которыми земельные участки приобретены для ведения личного подсобного хозяйства. При этом граждане вправе осуществлять ведение личного подсобного хозяйства с момента государственной регистрации прав на земельный участок. В случае же прекращения прав на земельный участок, на котором ведется личное подсобное хозяйство, ведение хозяйства прекращается.

Предельные (максимальные и минимальные) размеры земельных участков для ведения личного подсобного хозяйства устанавливаются нормативными правовыми актами органов местного самоуправления. Кроме того, необходимо учитывать следующее в соответствии с пунктом 5 статьи 4 Федерального закона «О личном подсобном хозяйстве» максимальный размер общей площади земельных участков, которые могут находиться одновременно на праве собственности и (или) ином праве у граждан, ведущих ЛПХ, устанавливается в размере 0,5 га. Максимальный размер общей площади земельных участков может быть увеличен законом субъекта Россий-

ской Федерации, но не более чем в пять раз, что составляет 2,5 га. Часть земельных участков, площадь которых превышает указанный максимальный размер, должна быть отчуждена гражданами, у которых находятся эти земельные участки, в течение года со дня возникновения прав на эти земельные участки, либо в этот срок должна быть осуществлена государственная регистрация указанных граждан в качестве индивидуальных предпринимателей или государственная регистрация крестьянского (фермерского) хозяйства.

В соответствии со статьей 25.2 ФЗ от 21.07.1997 № 122-ФЗ «О государственной регистрации прав на недвижимое имущество и сделок с ним» граждане, обладающие земельными участками на праве собственности, постоянного (бессрочного) пользования, пожизненного наследуемого владения, либо если в акте, свидетельстве или другом документе, устанавливающем или удостоверяющем право гражданина на данный земельный участок, не указано право, на котором предоставлен такой земельный участок, или невозможно определить вид этого права, и которое предоставлено до введения в действие Земельного кодекса Российской Федерации, а также их наследники, имеют право зарегистрировать право собственности на такой земельный участок в упрощенном порядке.

Данное положение распространяется на земельные участки, имеющие следующие виды разрешенного использования:

- а) для ведения личного подсобного хозяйства;
- б) для ведения дачного хозяйства;
- в) для ведения садоводства и огородничества;
- г) для индивидуального гаражного строительства;
- д) для индивидуального жилищного строительства.

Примерный перечень документов, представляемых на регистрацию права собственности граждан на земельные участки, представленные для ведения личного подсобного, дачного хозяйства, огородничества, садо-

водства, индивидуального гаражного или индивидуального жилищного строительства:

Заявление о государственной регистрации (ст. 16 ФЗ от 21.07.97 № 122-ФЗ);

Документ, удостоверяющий личность (на предъявление) (п. 4 ст. 16 ФЗ от 21.07.97 № 122-ФЗ); Доверенность на представление интересов в Управлении Росреестра по РС (Я), нотариально удостоверенная, в случаях, если заявление подает представитель (подлинник и копия) (п. 1 ст. 16 ФЗ от 21.07.97-ФЗ № 122). В случае, если в поселении или расположенном на межселенной территории населенном пункте нет нотариуса, доверенность может быть удостоверена главой местной администрации поселения и специально уполномоченным должностным лицом местного самоуправления поселения или главой местной администрации муниципального района и специально уполномоченным должностным лицом местного самоуправления муниципального района (ст. 37 Основ законодательства о нотариате);

Правоустанавливающий документ на землю (любой из перечисленных), подлинник и копия (ст. 25.2 ФЗ от 21.07.97 № 122-ФЗ);

– акт органа государственной власти или местного самоуправления о предоставлении земельного участка;

– акт (свидетельство) о праве на землю;

– выписка из похозяйственной книги, выданная органом местного самоуправления (для участков, предоставленных под личное подсобное хозяйство);

– иной документ, устанавливающий или удостоверяющий право на земельный участок.

Вместо документа, устанавливающего или удостоверяющего право гражданина на земельный участок, в качестве основания осуществления государственной регистрации права собственности такого гражданина на земельный участок могут быть представлены:

– свидетельство о праве на наследство либо иной документ, устанавливающий или удостове-

ряющий право собственности такого гражданина на расположенное на этом участке здание (строение) или сооружение (договор купли-продажи, мены, дарения, решение суда и т.п.). Представление данного документа не требуется в случае, если право собственности такого гражданина на указанное здание (строение) или сооружение зарегистрировано в установленном настоящим Федеральным законом порядке;

– один из документов, предусмотренных пунктом 4 настоящего перечня и устанавливающих или удостоверяющих право гражданина – любого прежнего собственника указанного здания (строения) или сооружения на данный земельный участок.

Квитанция об уплате государственной пошлины (п. 1 ст. 333.33 НК РФ);

– за государственную регистрацию права собственности физического лица на земельный участок, предназначенный для ведения личного подсобного хозяйства, огородничества, садоводства, индивидуального гаражного или индивидуального жилищного строительства, либо на создаваемый или созданный на таком земельном участке объект недвижимого имущества – 200 руб.;

– за государственную регистрацию прав, ограничений (обременений) прав на земельные участки из земель сельскохозяйственного назначения, сделок, на основании которых ограничиваются (обременяются) права на них – 200 руб.

– регистрацию договора аренды приусадебного участка (для земельного участка в черте населенного пункта) – 1000 руб.

По всем возникшим вопросам можно обратиться в Центральный отдел Управления Росреестра по Республике Саха (Якутия), расположенный по адресу: Республика Саха (Якутия), Намский улус, с. Намцы, ул. Октябрьская, 1, каб. 107, тел: (41162) 41-645, работа с заявителями осуществляется Межрайонным отделом № 4 Филиала Федерального государственного учреждения «Федеральная кадастровая палата Росреестра» по Республике Саха (Якутия), ежедневно в рабочие дни с 9 до 17.30, без перерыва на обед, каб. 108, тел: (41162) 43-117.

Начальник Центрального отдела Управления Росреестра по РС(Я) Н.Н. Куличкин

БИЛЭРИИЛЭР

От 19 апреля 2013 г.
ИЗВЕЩЕНИЕ

В соответствии с Земельным кодексом Российской Федерации, информируем о предоставлении в аренду земельных участков из земель сельскохозяйственного назначения, по адресу:

* Искровский наслег, ур. Етех, площадью 11 га, для ведения крестьянского (фермерского) хозяйства.

За справками обращаться в администрации соответствующих наслегов.

**Директор
КОЛОДЕЗНИКОВ Р.К.**

От 19 апреля 2013 года
ИЗВЕЩЕНИЕ

В соответствии с Земельным кодексом Российской Федерации, информируем о предоставлении в аренду земельных участков из земель населенных пунктов, по адресу:

* Хамагаттинский наслег, с. Крест-Кытыл, ул. Д.Г. Данилова, 6 площадью 2111 кв.м под ИЖС.

За справками обращаться в администрации соответствующих наслегов.

**Директор
КОЛОДЕЗНИКОВ Р.К.**

От 18 апреля 2013 года
ИЗВЕЩЕНИЕ

В соответствии с Земельным кодексом Российской Феде-

рации, информируем о предоставлении в аренду земельных участков из земель населенных пунктов, по адресу:

* Хамагаттинский наслег, с. Крест-Кытыл, ул. Березовая, 2, корп. 4 площадью 1200 кв.м под ЛПХ (приусадебный участок).

* Хамагаттинский наслег, с. Крест-Кытыл, ул. И.Л. Еремеева, 19 площадью 1815 кв.м под ИЖС.

* Хамагаттинский наслег, с. Крест-Кытыл, ул. С. Платонова, 32, корп. 3 площадью 1200 кв.м под ИЖС.

* Хамагаттинский наслег, с. Крест-Кытыл, ул. Г.И. Дунаева, 1 площадью 2292 кв.м под ИЖС.

За справками обращаться в администрации соответствующих наслегов.

**Директор
КОЛОДЕЗНИКОВ Р.К.**

**РАСПОРЯЖЕНИЕ
15.04.2013 № 755-р**

Об ограничении

грузоподъемности автосредств по муниципальным дорогам

В связи с резким потеплением температуры воздуха, и на основании предложения ООО «Быйан» (Окороков Р.Е.) в целях сохранения состояния автодорог, распоряжаюсь:

1. Запретить с 17 апреля 2013 г. движение автосредств по муниципальным дорогам с грузоподъемностью выше 3 (трех) тонн по муниципальным дорогам с. Намцы-с. Салбан, с. Намцы-с. Таствах, по дорогам МО поселений,

ведущим к лесоседеланам.

2. Начальнику Намской инспекции охраны природы ОГЭН РС(Я) (Собакин А.И.), заместителю лесничего ГУ «Якутское лесничество» (Мордосов М.В.) провести контроль движения лесовозных автосредств по муниципальным дорогам на территории МО «Намский улус».

3. ООО «Быйан» (Окороков Р.Е.), установить соответствующие дорожные знаки по муниципальным дорогам.

4. Начальнику ОГАИ ММО МВД РФ «Намский» (Петров Н.А.) установить постоянный контроль об исполнении данного распоряжения.

5. Намскому филиалу «Нам» НВК «Саха» (Шишкин Г.П.), редакции газеты «Энсиэли» (Касьянов В.Г.) опубликовать данное распоряжение в СМИ.

6. Контроль исполнения данного распоряжения возложить на заместителя главы улуса по строительству и промышленности Матвеева С.С.

Глава улуса А. ИЛЬИН

**РАСПОРЯЖЕНИЕ
15.04.2013 № 753-р**

О запрете движения

автосредств через ледовую

переправу по маршруту с.

Хатас-с. Намцы

В соответствии с Федеральным Законом от 21.12.1994 г. № 68-ФЗ «О защите населения и территорий от чрезвычайных ситуаций природного и техноген-

ного характера», в связи с резким потеплением температуры воздуха и на основании предложения Намской инспекции ФКУ «Центр ГИМС МЧС России по РС(Я)», в целях предупреждения чрезвычайных ситуаций на водных объектах, распоряжаюсь:

1. Запретить с 20 апреля 2013 г. движение автосредств через реку Лена по маршруту ледовой переправы с. Хатас-с. Намцы.

2. Начальнику ОГАИ ММО РФ «Намский» (Петров Н.А.) запретить движение автосредств и установить постоянный контроль по ледовой переправе.

3. Намской инспекции ФКУ «Центр ГИМС МЧС России по РС(Я)» (Мохначевский В.Н.) установить постоянный контроль соблюдения настоящего распоряжения.

4. Намскому филиалу «Нам» НВК «Саха» (Шишкин Г.П.), редакции газеты «Энсиэли» (Касьянов В.Г.) опубликовать данное распоряжение в СМИ.

5. Контроль исполнения данного распоряжения возложить на заместителя главы улуса по строительству, промышленности и ЖКХ Матвеева С.С.

Глава улуса А. ИЛЬИН

**РАСПОРЯЖЕНИЕ
15.04.2013 № 754-р**

О запрете движения

автосредств через ледовую

переправу по маршруту с.

Хатырык-с. Фрунзе

В соответствии с Федераль-

ном Законом от 21.12.1994 г. № 68-ФЗ «О защите населения и территорий от чрезвычайных ситуаций природного и техногенного характера», в связи с резким потеплением температуры воздуха и на основании предложения Намской инспекции ФКУ «Центр ГИМС МЧС России по РС(Я)», в целях предупреждения чрезвычайных ситуаций на водных объектах, распоряжаюсь:

1. Запретить с 20 апреля 2013 г. движение автосредств через реку Лена по маршруту ледовой переправы с. Хатырык-с. Фрунзе.

2. Начальнику ОГАИ ММО РФ «Намский» (Петров Н.А.) запретить движение автосредств и установить постоянный контроль по ледовой переправе.

3. Намской инспекции ФКУ «Центр ГИМС МЧС России по РС(Я)» (Мохначевский В.Н.) установить постоянный контроль соблюдения настоящего распоряжения.

4. Намскому филиалу «Нам» НВК «Саха» (Шишкин Г.П.), редакции газеты «Энсиэли» (Касьянов В.Г.) опубликовать данное распоряжение в СМИ.

5. Контроль исполнения данного распоряжения возложить на заместителя главы улуса по строительству, промышленности и ЖКХ Матвеева С.С.

Глава улуса А. ИЛЬИН

БИЛЛЭРИИЛЭР

РАСПОРЯЖЕНИЕ

15.04.2013 № 745-р

Об утверждении средней рыночной стоимости одного квадратного метра площади жилого помещения в МО «Намский улус» на I квартал 2013 года

Во исполнение приказа № 124 от 03.09.2010 г. Министерства строительства и промышленности строительных материалов РС(Я) «Об утверждении методики определения средней рыночной стоимости одного квадратного метра площади жилого помещения в МО «Намский улус», распоряжаюсь:

1. Утвердить, для расчета размера социальных выплат за счет средств бюджета разных уровней, среднюю рыночную стоимость одного квадратного метра площади жилого помещения на I квартал 2013 г. в размере 34134,37 (тридцать четыре тысячи сто тридцать четыре руб. тридцать семь коп.) за 1 квадратный метр жилого помещения.

2. Управлению социальной защиты (Н.Г. Парников), управлению капитального строительства и архитектуры (Сысолятина А.П.) при определении суммы средств социальных выплат за счет средств бюджета разных уровней, выделяемых на приобретение (строительство) жилых помещений категориям граждан, имеющим на это право в соответствии с действующим законодательством, руководствоваться утвержденной средней рыночной стоимостью одного квадратного метра площади жилого помещения.

3. Настоящее распоряжение опубликовать в средствах массовой информации.

4. Контроль за исполнением настоящего распоряжения оставляю за собой.

Глава улуса А. ИЛЬИН

РАСПОРЯЖЕНИЕ

18.04.2013 № 803-р

О продлении срока действия распоряжения главы улуса от 30.05.2012 г. № 1066-р

На основании Федерального закона от 06.10.2003 г. ФЗ-131 «Об общих принципах организации местного самоуправления в РФ», распоряжаюсь:

1. Продлить срок действия распоряжения главы улуса от 30.05.2012 г. № 1066-р «Об установлении рекомендуемой стоимости на подвозную воду для населения на 2012 г.» до 1 июля 2013 г.

2. Службе адресных субсидий на ЖКУ ГКУ РС(Я) «Агентство субсидий» по Намскому улусу руководствоваться настоящим распоряжением.

3. Отделу экономики довести данное распоряжение до муниципальных администраций поселений.

4. Настоящее распоряжение опубликовать в средствах массовой информации.

5. Контроль исполнения данного распоряжения возложить на заместителя главы по экономике и финансам Шаралову Л.И.

Глава улуса А. ИЛЬИН

Нам улуну олохтоохторугар ЫНҔЫРЫ

ЫТЫКТАБЫЛЛААХ НАМ ОЛОХТООХТОРО!

Эмиэ уһун кыһыммыт бүтэн сайыммыт чугаһаан иһэр. Саха дуоно буоларбыт быһыытынан сүөһү ииттэр эбээһинэстэхпит. Хороҕор муостаахпытгар дылааһааннаах уһун кыһын устата сир отун буларга сыллаабы түбүк садаланар: элбэх оту оттоору саас аайы өрт уотун ытыты.

Биһиги, улустаабы уот ситимин үлэһиттэрэ, көрдөһүт: бука дьин уот остуолбаларын харыстаан. Өрт уотуттан мас ти-

рэхтээх эргэрибит-хаппыт остуолба түргэн кэмгэ умайан охтон түһэр. Бу түмүгэр улахан хоромньу тахсар:

1. Нэһиликтэр уоттара суох хаалаллар.

2. Охтубут остуолба проводыгар дьон, ордук оҕолор, сүөһүлэр киирэн биэрэн, уокка оҕустаран суорума суолланаллар.

3. Үөр сүөһүттэн биридэрэ эмит уокка оҕустаран охтон түстэҕинэ атыттар эмиэ сырсаан кэлэн уокка оҕустаран охтоолор.

4. Саҥа остуолба туруорарга, техника да, үлэһиттэр да өттүлэриттэн тэрилтэҕэ ороскуот элбиир.

5. Тыаҕа уот туран улахан баһаарга тиэрдэр. Бу түгэнгэ өрт уотун ытытыт дьон холуобунай эппиэтинэскэ тардылаллар.

Уоту ытыты тэрилтэҕэ хоромньутун аахпатахха, айылҕаҕа төһөлөөх хоромньуну оҕорорун толкуйдаан. Айылҕа, мааны-кэрэ тыабыт – барыбыт баайбыт. Маны этэн туран, Наммыт улуну олохтоохторугар уоттан сэрэхтээх буоларгытыгар ыһырабыт.

Намнааҕы РЭС коллектива

ЫТЫКТАБЫЛЛААХ НАМ УЛУУХУН ОЛОХТООХТОРО!

Сандаал сааспыт күөҕэйэн эр киһибин дэммит дьон үгэс быһыытынан сааланан-саадактанан кустуу барарбыт тийиэн кэллэ. Бу сылдьан сорох дьон кус суох буоллаҕына, уот линиятын изолятордарын ытан алдьатар түгэннэрэ баар буолааччы. Бу түмүгэр улахан хоромньу тахсар:

1. Нэһиликтэр уоттара суох хаалаллар.

2. Изолятор алдьаннаҕына провод сиргэ түһэн дьон, сүөһү, сылгы уокка оҕустарар кутталланаллар.

3. Хаһан ол алдыаммыт сирин көрдөөн булуохха диэри ОДКХ элбэх оттугу уматар, дизель үлэлэтэри.

4. Баһаар туруон сөп. Маны этэн туран, Наммыт улуну олохтоохторугар изолятордарыгыман дьин ыһырабыт. Туттактарына төлөбүр улахан буолан тахсар. Айылҕаҕа тахсан сирдээхтик сылдьыы – саха киһитин сүрүн бэлиэтэ, быһыыта-майгыта буоларын умнуман.

Намнааҕы РЭС коллектива

«КИЙИИТТЭР»

Тыа сирин сайдытын уонна чэчирээһин сылыгар аналлаах нэһилиэк иһинээҕи күрэх

БАЛАҔЫННАТА

1. Буолар кэмэ: муус устар 27 күнэ, 2013 сыл

Буолар сирэ: А.Ф. Шестаков аат. СК

2. Тэрийээччилэр: «Ленскэй нэһилиэк» МТ дыһаалтата, А.Ф. Шестаков аат. СК, «Ленскэй нэһилиэк» дыһаалтарын сэбиэтэ.

3. Кыттааччылар: Нам нэһилиэгэр республика атын улустарыттан кийит буолан сүктэн кэлбит 25 сааһыттан үһөс саастаах кэрэ анардар.

4. Конкурс сыала-соруга:

– доҕордуу сыһыаны олохтоонун;

– чөл олохтоох, бигэ туруктаах дьиэ кэргэн олобун пропагандалааһын;

– тыа сиригэр олорор кэрэ анардарга ытыктабылы күүһүрдүү

5. Конкурс түһүмэхтэрэ:

– бэйэни билиһиннэри;

– «Төрөөбүт төрүт түөлбө» (бэйэ төрөөбүт сирин билиһиннэри, презентация, биллиилээх дьонун-сэргэтин сырдатты);

– «Мин сандалым амтаннаах аһа» (дьиэ кэргэн сөбүлүүр бүлүүдэтин бэлэмнээһин, билиһиннэри);

– «Мин дьиэ кэргэним дырыга».

6. Конкурска кыттыгы усулуобуйата: кыттааччылар анал формалаах анкета толороллор, 500 солк. усунуос төлүүллэр.

7. Наһарадалааһын:

Конкурс түмүгүнэн биер кыайылыах ааттанар, сыаналаах бириһинэн наһарадаланар. Атын кыттааччыларга анал ааттар ингэрлэллэр, бириистэр,

кыттыбыттарын туоһулуур сертификаттар туттарылаллар.

Кыттааччылартан сайаапкалары муус устар 26 күнүгэр диэри А.Ф. Шестаков аат. СК ылабыт. Билсэр тел. 41-9-53

ПРАЙМЕРИЗКА КЫТТЫН!

Муус устар 24 күнүгэр күнүс 14 ч. киэһэ 19 ч. диэри А. Шестаков аатынан сыннаалан кинигэр барыллааһын куолас-тааһын (праймериз) ытыттылар. Испийһэккэ киирбит дьону кэлэн актыбынайдык кыттаргытыгар ыһырабыт.

«Ленскэй нэһилиэк» МТ дыһаалтата

ИНФОРМАЦИЯ

За 1 квартал 2013 года исполнение бюджета МО «Фрунзенский наслег» составило:

– по доходам – 3 210 764,26 руб., что составляет 99% от плана по доходам на 1 квартал 2013 г.;

– по расходам – 2 036 623,15 руб.

Численность муниципальных служащих на 01 апреля 2013 г. составляет 3 человека, затраты на их денежное содержание – 602098,43 руб.

ООО «Уйгу» формирует пакет заявок и заключает договора на бетонные работы из своего материала на строительный сезон май-сентябрь 2013 г. по следующим видам работ:

– устройство ленточных фундаментов для частных домов;

– проездов;

– площадок;

– тротуаров и т.д.;

– утепление полов и фундаментов полистиролбетоном.

Тел. 89143033016, 89244602771, с. Намцы,

ул. Чернышевского, 74

«Кафе ЛЮЗА»

Куры и окорокка гриль
Вкусно, сытно, полезно, недорого. Бесплатная доставка.

Принимаем заказы на приготовление различных салатов, мучных и других кулинарных изделий в широком ассортименте для ваших семейных праздников. Берем заказы на проведение детских праздников, семейных обедов и деловых встреч. Уютная обстановка, вкусная еда, опытный и вежливый персонал.
Тел. 89142344401, 89248605946

Принимаем заказы на изготовление мебели по вашим размерам. Шкафы-купе, прихожие, стенки, полки, столы письменные, компьютерные, обеденные и т.д., кровати, кухни. А также устанавливаем межкомнатные раздвижные двери. По приемлемым ценам.
Тел. 89644295553, 89241763194

Меняю земельный участок 15 сот. в п. Марха, Намский тракт 13 км. СОТ на земельный участок с газом в с. Намцы. Варианты.
Тел. 89142371305, 89246630520

Продаю БАД для профилактики и лечения суставов, позвоночника, щитовидной железы, алкогольной зависимости. Это эксклюзивные инновационные продукты, произведенные по последнему слову науки и современным технологиям.
Тел. 89244692214

НПК чугаһыгар дьиэ аренда-лыбыт. Ырааһы мэкэтиэлибит.
Тел. 89244691135

«Беларусь» трактор атылыбын (стартерьнан собуоттанар).
Тел. 89248682000

Куплю фортепиано в хорошем состоянии.
Тел. дом. 41-2-94, 89142640227

Грузовые перевозки до 2-х тонн по селу, по городу.
Тел. 89841160270, 89243661967

Сылгы сизлин, кутуругун атылылаабын. Аадырыстан ылабын.
Тел. 89681529024, 25-2-70, 89841184819

ЫНҔЫРЭХ ТЫТТАР

Таптыыр, ытыктыыр күндү саҥаспытын **АЛЕКСЕЕВА АЛЬБИНА ГЕОРГИЕВНА** 75 сааһын туолбутунан итиитик-истинник эвэрдэлибит!

Эн амарах сыһыанын, толкуйдаах сүбэн биһиэхэ холобур буолар. Чугас дьонун, оҕолорун, сиэннэрин тапталларыгар, көмөлөрүгэр уйдаран санаан саппаһырбакка, үөрэ-көтө өссө да уһуннук олорор-гор баҕарабыт.

Эвэрдэни кытта 1 Хомустаахтан Кривошапкинар, Куличкинар, Поповтар, Астраханскайдар

Таптыыр, ытыктыыр күндү балтыбытын, эдьийбитин **ПОПОВА ВАЛЕНТИНА ВАСИЛЬЕВНА** 55 сааһын туолбутунан истинник эвэрдэлибит!

Дьиэ кэргэн маанылаах ийэтэ, тапталлаах эбэтэ, өссө даҕаны оҕолорун, сиэннэргин араҥаччылыы, сылаас мичээргин бэлэхтии сырыт!

Эвэрдэни кытта 1 Хомустаахтан эдьийдэрин, балтыларын

Күндү, тапталлаах оҕобун, убайбытын, быраапытын **СЕМЕНОВ ВИТАЛИЙ НИКОЛАЕВИЧ** олобун орто омурданынан ис сүрэхпититтэн эвэрдэлибит!

Эн массына уруулун 20 сааскыттан тутан күн бүгүнүгэр диэри дьяныардаахтык үлэли сылдьарын. Ити сыллар усталарыгар республика хоту-соҕуруу оройуоннарынан, кырааныыса таһыгар Бурятиянан, Монголиянан, Тыванан, Россия араас куораттарынан, Москванан эппиэттээх, ыксаллаах таһаастары бириэмэтигэр энкилэ суох тиэрдитэлээн, харса суох сатабыллаах айаннары толорон сылдьаргынан биһиги киэн туттабыт, үөрөбүт. Бэйэн чугас дьонун хааччылан, иитэн, үс оҕолорун үрдүк үөрэхтээн үлэһит дьон оҕортоотун. Ити буолар олоххор саамай күндү кылаатын. Инники олоххор өссө даҕаны доруобайдык, баҕа санаабынан кынаттан олох үөһүгэр бар дьонун үөрдэ этэнгэ сырыт дьин алгыбыт. Эн айанын суола мэлдьи аһаҕас, харгыһа суох буоллун.

Ийэн, оҕолорун, аймактарын Семеновтар, Березкинар, Жирковтар, Дьяконовтар, Местниковтар, Бережневтар

Бииргэ үлэлиир күндү коллегабытын **ЕГОРОВА ЕЛЕНА ИЛЬИНИЧНА** 50 сааскын томтоочу туолбут үөрүүлээх кэрэ-бэлиэ күнүнүн итиитик-истинник үөрэн-көтөн туран эвэрдэбитин тиэрдэбит.

Эн өр сылларга иитээччи көмөлөһөөччүтүнэн, працканан үтө суобастаахтык, туох баар кыһамныгы, сүрөҕүн сылааһын ууран туран үлэли-хамсы сылдьарын. Хас биридди олохпут сибэккилэрин – кырачаанарбыт чэҕиз-чэбдик, доруобай буолууларыгар ахсаана биллибэт кылааккын киллэрэҕин, тапталгың бэлэхтигин. Киһи быһыытынан сэмэй, үөрүннээн бэйэҕинэн барыбытын үтүөҕэ-кэрэҕэ угуяабын.

Күн курдук күндү киһибиһигэр баҕарыа этибит алмаастыы күлүмүрдүү кытаанах доруобуйаны, тупшутун тупсан, таарыйбытын табыллан, көрбүтүг кизрэйэн истин. Саргылаах сахалыы сайаҕас санааны, эйэбэс элэйбэт эдэрдии эрчими, уостубат, уҕараабат уһун үйэни баҕарабыт. Куруук сибэкки курдук ситэн тупсан ис, саастыы сырдаа, күннүү күлүмүрдээ, күөрэҕэй чыычаа курдук кэрэ-нарын куоласкынан дьонун-сэргэни алыптыы, үөрдэ сырыт. Өссө да айымнылаахтык үлэлээ, Ийиэхситтэн итиитин, Айыһыттан алгыһын толорутун илгэлээхтик ингэрин дьол-саргы эрэ энгэрдэстин дьин алгыспытын аныбыт.

Эвэрдэни кытары Нам селотун «Кэнчээри» оҕо саад коллектива

Хатын Арыы ыанньыксытын, коммунистическай үлэ ударнигы, үлэ, тыыл ветеранын **ЕВДОКИЯ ИВАНОВНА КОРЯКИНА** 80, Чурапчыттан төрүттээх, РФ үөрэҕиритин туйгунун, Учууталлар учууталларын, педагогическай үлэ ветеранын **ТАМАРА СЕМЕНОВА ЕВГРАФОВНА** 65, бывшего строителя, предпринимателя **АЛЕКСАНДРА АЛЕКСАНДРОВИЧА ЧЕРМОШЕНЦЕВА** с 70-летием, почта ветеран үлэһитин **ИРИНА АФАНАСЬЕВНА ДАНИЛОВА** 60 сааскытын томтоочу туолбут өрөгөйдөөх үбүлүөйгүтүнэн итиитик-истинник эвэрдэлибит!

Баҕарабыт эһиэхэ чэҕиз-чэбдик доруобуйаны, уһун үйэни, эдэрдии эрчими, дьолу-соргуну.

Счастья и благополучия Вам и Вашим близким.

Хамаҕатта ветераннара

Күндүтүк саньыр күтүөпүтүн **МУХИН ЕГОР ЗАХАРОВИЧ** 50 сааскын туолар өрөгөй күнүнүн ис сүрэхпититтэн эвэрдэлибит!

Эн көнө майгың, ыраас санаан биһигини араҥаччылыыр. Сатабыллаах уус буоларың быһыытынан биһиги киэн туттабыт. Баҕарабыт чэҕиз-чэбдик доруобуйаны, дьиэ кэргэнгэр уһун дьоллоох ологу, үлэҕэр-дьарыкка үрдүк ситиһиллэри, толкуйдаабытын табыллан, тупшутун тупсан истин дьин ис сүрэхпититтэн алгыс тылларын тиэрдэбит.

Аймактаргыт Ульяна Петровна, Анна Петровна Мальцевалар, Ульяна Константиновна Новгородова

ЫАМ ЫЙЫГАР ӨРӨБҮЛ КҮННЭР

Саас уонна Үлэ бырааһынныгар биэс күн – ыам ыйын 1, 2, 3, 4, 5 күннэригэр – сэрэдэҕэ, чэппиэргэ, бээтинсэҕэ, субуотаҕа, баскыһаннааҕа сыннаабыт.

Кыайы күнүгэр төүрт күн – ыам ыйын 9, 10, 11, 12 күннэригэр – чэппиэргэ, бээтинсэҕэ, субуотаҕа, баскыһаннааҕа сыннаабыт.

Сиһилии быһаардахха манньк: ыам ыйын 1 күнэ – бырааһыннык күн, ыам ыйын 2 уонна 3 күннэрэ – тохсунньу 5 уонна 6 күннэриттэн көһөрүллүбүт өрөбүл күннэр. Ыам ыйын 6, 7 уонна 8 күннэрэ – үлэ күннэрэ, ыам ыйын 9 күнэ – бырааһыннык күн, ыам ыйын 10 күнэ – олунньу 25 күнүттэн көһөрүллүбүт өрөбүл күн, ыам ыйын 11 уонна 12 күннэрэ – халандаарга киирбит өрөбүл күннэр.

Онон, ыам ыйын бырааһынныктарыгар манньк күннэргэ сыннаабыт: ыам ыйын 1, 2, 3, 4, 5, 9, 10, 11, 12 күннэригэр. Ыам ыйын 6, 7, 8 күннэрэ – үлэ күннэрэ.

Продается УАЗ-бортовой. На ходу. С учета снят.
Тел. 89644245329

Бөрө ото атылыбын.
Тел. 89644254797

Румянцев Иннокентий Дмитриевич аатыгар бэриллибит 1410 021618 №-дээх водителскай правата сүппүтүнэн дьинэ суодунан аабыллар.

КЭРИЭСТЭБИЛЛЭР

Күндүтүк саныыр, тапталлаах ийэбит, эбээбит, эдьийбит, балтыбыт, чугас аймакпыт Надежда Николаевна Корнилова бу дьыл муус устар 24 күнүгэр бу күн сириттэн суох буолбута 40 хонугун туолар.

Надежда Николаевна 1952 с. Нам оройуонун Түбэ нэһилиэгэр Варвара Даниловна уонна Николай Васильевич Дьяконовтар дьиз кэргэнинэр 2-с оҕонун күн сирин көрбүтэ. Аҕалара эрдэ өлөн 4 оҕо соҕотох ийэҕэ хаалбыттара, ийэлэрэ Варвара Даниловна көрөн-истэн үлэһит дьон оҕортообута. Нада оскуоланы бүтэрээт, фермаҕа үлэлиир, улахан эдьий буолан балтыларын көрсүһөр, ийэтигэр көмөлөһөр этэ. Кэлин Намна кэлэн тутуу тэрилтэтигэр штуркатур-маларынан үлэлиир. Манна сылдьан олохун аргыһын Корнилов Лев Михайловичи көрсөн, таптаһан 1972 с. ыал буолбуттара. Икки кыыс, биир уол оҕолонон, бэйэ-бэйэлэрин өйдөһөн, зйэ-дэмнээхтик 39 сыл олохтообуттара. Кэлин 4 сиэн тапталлаах эбээтэ, эһээтэ буолбуттара. Надежда Николаевна өр кэмгэ 1 №-дээх "Солнышко" оҕо саадыгар поварынан үтүө суобастаахтык үлэлээбитэ. 1987 сылтан бу олохтон барыар диэри Намнаагы ветеринарнай управлениеҕа лабораторияҕа үлэлээбитэ. Үлэтигэр олус кыһамнылаах, коллегаларын кытта уопсай тылы буларга, ол иһин коллективка улахан кыһамны убаастанара. Кэлинги кэмгэ наһаа ыарыттылар этэ, ол да буоллар ыалдарын биһиэхэ биллэрбэт буола сатыыра. Эмискэчи суох буолбуттан наһаа да хомойдубут, суохтаабыт, аҕынныбыт. Биһиги маамабыт наһаа үчүгэй майгылаах, аһыныгас, үчүгэй асчыт, ыалдытымсах, дьонго-сэргэҕэ биир тэн сыһыаннааҕа, көмө-ама буола сатыыра. Күндү ийэбит, эбээбит, эдьийбит, балтыбыт, чугас аймакпыт сырдык аатын, мөссүөнүн үйэбит тухары ахта-саныы сылдьыахпыт, хаһан даҕаны умнуохпунт суоҕа.

Олохун тиэх күннэригэр чуолаан реанимация отделениетын бары үлэһиттигэр, ветеринарнай управление уонна лаборатория коллективыгар, бары аймактарбытыгар, өр сыл ыаллыы олохтотуу Винокуровтарга, Колесовтарга, дьүөгэтигэр Лидия Агеевнаҕа, күүс-көмө, өйөбүл буолбуттарыгар махтанан туран барыларыгар дьолу-соргуну, доруобай буолалларыгар баҕарарбыт.

Оҕолоро, сиэннэрэ, күтүөттэрэ, балтылары, убайа, Түбэттэн бары Григорьевтар, Сунтаартан сиэн быраата Вячеслав Григорьев, Намтан Корниловтар

24 апреля исполняется сорок дней как не стало нашей горячо любимой невестки Надежды Николаевны Корниловой. Тяжелая болезнь забрала от нас самую добрую, отзывчивую, честную, понимающую, заботливую бабушку, любимую и бесценную опору нашей родни. Она не жалея себя работала до последних дней... Была любящей и верной женой. Вырастила троих детей и четверых внуков. Помогала всей родне. Твой светлый образ навсегда останется в нашей памяти.

Скорбим, любим вместе с вами Гоголевы, Смирниковы, Корниловы

Күндүтүк саныыр оҕом, быраатым, убайыт, кэргэним, амарах аҕабыт, иһирэх эһээбит Игнатъев Николай Михайлович ыарахан ыарыттан олус соһуочу күн сириттэн барбыта бу дьыл муус устар 24 күнүгэр 1 сыллы туолар. Күндү киһибит биһиги ортобугулар суоҕун билгитин да итэҕэйбэппит, хаһтан эрэ кэлиэхтээгин курдук саныыбыт уонна кэтэһэбит... Игнатъев Николай Михайлович 1953 сыллаахха тохсунньу 29 күнүгэр Ленинскэй оройуон Антоновка сэлэнньэтигэр Игнатъевтар дьиз кэргэнгэ үһүс оҕонун төрөөбүтэ. Биригэ төрөөбүттэр бэһиэлэр этэ. Бэһис кылааска диэри Антоновка орто оскуолатыгар үөрэммитэ, 6-с кылаасан Павловскайга эдьийиһигэр олох оскуоланы бүтэрбитэ. Оскуола ситиһиллээхтик үөрэммитэ, черчение олимпиадатыгар республикаҕа бастаан "Артек" лааҕыга сыһыанар чиескэ тиксибитэ. Оскуола олоҕор актыбынайдык кыттарга, үчүгэйдик хайһардыыра. Оскуола кэнниттэн 1 сыл совхозка үлэлээбитэ, онтон 2 сыл армияҕа сулууспалаан баран Иркутскайдаагы т/х институтун бэлэмнини курсугар үөрэнэ кирибитэ. Эһиһигэр бу институт студена буолар. Үөрэнэр сылларыгар институт олоҕор тугу сатырынан актыбынайдык кыттарга. Студеннар ортолоругар олус апаратыыттаах этэ, дьону салайар-түмэр дьоруора очоттон биллэрэ, землячестволары, араас мероприятиялары ыттарга актыбынайдык кыттарга. 1980 с. институту бүтэрэн инженер-электрик идиэтин ылыбыта уонна Нам оройуонун М.К. Аммосов аатынан совхозка инженер-электрик дуоһунаһыгар үлэтин саҕалаабыта. Онтон 1982 с. "Комсомольскэй" совхозка кыл. энергетик, кыл. инженер дуоһунастарыгар үлэлээбитэ. Бу үлэлиир кэмнэригэр сайылыктары, хотон-

нору электрификациялааһын күүскэ барбыта. Сайылыктарга уот ситимэ тардыллыбыта, хотонноро ТСН, автодоилка, автопоилка, кыһынгы тымныһа сылытар электрическай плиталар туруоруллубуттара. Нам оройуонугар бастакынан Хамаҕаттаҕа гаастааһын үлэтэ саҕаламмыта, совхоз өйөөһүнүнэн элбэх ыал дьиз туттан барбытара, трасса арбаа өтүгүр "саҕа дэриэбинэ" диэн бөһүөлөк үөскээбитэ, совхозка тутуу күүскэ барбыта. Бу үлэлэргэ барытыгар биһиги аҕабыт совхоз директорын солбуйааччынан, кыл. инженеринэн үлэлээн бэйэтин сэмэй кылаатын киллэрсиптэ.

1988-2006 сс. Николай Михайлович бэйэтин специализацияһын араас тэрилтэлэргэ: МПМК, "Айар Икки" МП тэрилтэҕэ, Намнаагы улусуоҕа, комбикормовой субуоҕка үлэлээбитэ. 2006 сылтан ГУП ОДКХ Намнаагы филиалыгар олохун тиһэх күннэригэр диэри производственной участка маастарынан, газооператорынан үлэлээн кэлбитэ. Кини үлэтигэр олус эппиэтинэстээхтик сыһыаннаһара, дьону салайар-түмэр, тэрийэр дьоруудааҕа, ханнык да үлэҕэ үлэлээтэр тухарь баар кыһамнытын, сабыллы ууран туран үлэлиир. Кэргэннэн, 3 оҕону төрөтөн, улаатыннан, 2 сиэннэн, киһи сиэринэн үлэлээн-хамсаан, дьиэлэнэн-уоттанан, сүөһү-ас ииттэн аҕабыт барахсан бу орто дойдуга кэлбит аналын сиэрдээхтик, дьоллоохтук олохтон барда дьон саныыбыт, төһө да олус эрдэ биһигиттэн бардар. Биһиги кинини наһаа суохтаагыбыт, олус хомойобут биһиги ортобугулар суоҕуттан... Аҕабыт олус элэккэй, дьээбэлээх майгылааҕа, куруук үөрэ-көтө, биһиги туспутугар кыһалла сылдьара. Кими баҕарар кытта уопсай тылы буларга, доҕордоһорго, алтыһара. Наһаа элбэх доҕоттордооҕо, табаарыстардааҕа. Булуурун, айылҕаҕа сылдьан сир астырынын, лууктуурун олус астынара. Күндү киһибит дьонго-сэргэҕэ үтүө майгыта, кырдыаҕаска-кыһаммакка эйбээс-сайаҕас сыһыана, барыбыт туһугар истин-иһирэх таптала, кыһамныта үйэбит тухары умнуллуо суоҕа, биһиги сүрэхпитигэр куруук тыһыннаах буолуо, ситэ олохтоох олохун оҕолоро, сиэннэрэ салгыахтара.

Аҕабытын хомолтоохтук сүтэрбит ыарахан коммитигэр күүс-көмө, өйөбүл-тирэх, сүбэ-ама буолбут, кутурҕаммытын тэннэ үлэстибит бары аймактарытыгар, аҕабыт биригэ төрөөбүттэригэр, көмүс уңуоҕун дьаһайан-тэрийэн көтөхсүбүт табаарыстарыгар, үлэлээбит тэрилтэтигэр "Намкоммуэнерго" ААУО, "Хамаҕатта нэһилиэгэ" МТ дьаһалтатыгар барҕа махталбытын тиэрдэбит. Эһиэхэ барытыгар уһун дьоллоох олох, кытаанах доруобуйаны, үлэтигэр ситиһиллэри баҕарарбыт.

Ийэтэ, убайа, балтылары, кэргэнэ, оҕолоро, күтүөтэ, сиэннэрэ

ИДЬУО ИНИТИННЭРЭР МАССЫНАТЫН АҒАЛБАТАХ

Муус устар 15 к. Көбөкөн олохтооҕо гр. М. биллэрбитинэн «Эт-Ас» ХЭТ икки сыл устата киниэхэ эт туттарбытын иһин 28275 солк. бизэр илик. Муус устар 17 к. ТКС баан председателэ биллэрбитинэн гр. С. «Тинькофф» кредитнай картанан ороскуоттаан баран ороскуотун төлөөбөтөх, 5733435 солк. хоромньу таһаарбыт. Муус устар 17 к. Үөдэй олохтооҕо гр. А. биллэрбитинэн Үөдэй дьаһалтатын кассира кинини үөхпүт уонна аспыт. Муус устар 18 к. Граф Бизэрэтин олохтооҕо гр. Ф. биллэрбитинэн кулун тутар 25 – муус устар 17 кк. кэмгэр биллибэт дьон Баакычча диэн сиртэн 10 рулон оту уорбуттар. Муус устар 20 к. Нам с. олохтооҕо гр. Р. биллэрбитинэн кини дьэитин террасатын түннүгүн арааматын уһулан кириэн ноутбугун уонна кыһыл көмүс оҕоһуктарын уорбуттар. Муус устар 21 к. куоракка олохтор гр. Н. биллэрбитинэн өссө 2012 с. ахсынньыга гр. А. киниэхэ массына аҕалыах буолан 460 тыһ. солк. ылбыт уонна массынатын аҕалыах, харчытын төннөрбөтөх. Муус устар 21 к. гр. М. биллэрбитинэн «Ветеран» маҕаһыһына «Ленскэй нэһилиэк» МТ депутаттары уурааһын көһөн арыгы атыһылы туруллар. Муус устар 21 к. 2 Хомустаах олохтооҕо гр.-ка П. биллэрбитинэн кини сиэнэ муус устар 17 к. Намна барбыт уонна баччаанга диэри дьэитигэр төннүбэтэх. Муус устар 21 к. Нам с. олохтооҕо гр.-ка Д. биллэрбитинэн кини квартиратыгар итирик киһи тоскуйар уонна 14 №-дээх квартираҕа өлбүт киһи баар быһылаах. Бу информация бигэргэммэтэх, бэрэбиэркэ ыһтыллар.

Table with multiple columns containing obituary notices for various individuals, including names like СКРЯБИН, АЛЕКСЕЕВА, РУМЯНЦЕВ, and their family members.

Редактор В.Г. КАСЬЯНОВ ОТДЕЛАР: редакторы солбуйааччы — 41496, суругу тиһии, хаһыаты тангыс — 41332, бухгалтерия — 41141, факс — 41141, 41496.

Тэрийэн таһаарааччылар: СР Правительствота, «Нам уллуһун «Энсиэли» хаһыат редакцията» автономнай учреждение. Сибээс, информационнай технологиялар уонна маассабай коммуникациялар эйгэлэригэр кэтээн көрүүгэ Федеральнай сулууспа СР управлениетыгар 2012 с. олунньу 7 күнүгэр регистрацияламмыт нүмэрэ — ПИ №ТУ14-0216. Сурукка ааккытын-суолугун, үлэтигин, дьэитиг аадырыһын чопчу ыйын. Редакцияҕа кирибит суруктар төннөрүлүбүттэр. Автор этэрэ хаһыат санаатыһын мэлдьи биир буолбат. «ЭНСИЭЛИ» - Нам уллуһун хаһыата. 678380, Саха Республиката, Нам уллуһа, Нам сэл., Заложная уул. 4. E-mail: Namtsy41141@mail.ru; editor@namtsy.sakha.ru

«Энсиэли» хаһыат РИС талыһына, таһылыһына уонна бэчээтиир сыһар бэчээттэннэ. Адырыһа: Нам сэл. Заложная уул. №4 Формата А3. Кээмэйэ 1,5 бэчээт. лисс Көгүл сыһанан атыһыланар Индекс — 54889. Тиража — 2263 Бэчээккэ илии баттаньтынын графига — 12:00 ч. 23.04.2013 с. Бэчээккэ илии баттанна — 11:20 ч. 23.04.2013 с.